
VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2024)0063

Euroopa Ombudsmani 2023. aasta tegevusaruanne

Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2024. aasta resolutsioon Euroopa Ombudsmani 2023. aasta tegevust käsitleva aastaaruande kohta (2024/2056(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 2023. aasta tegevust käsitlevat aastaaruannet,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõiget 3,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 15, artikli 24 lõiget 3 ning artiklit 228 ja artikli 298 lõiget 1,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 24. juuni 2021. aasta määrust (EL, Euratom) 2021/1163, millega kehtestatakse ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriv kord ja üldtingimused (Euroopa Ombudsmani põhikiri) ning tunnistatakse kehtetuks otsus 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom¹,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikleid 11, 41, 42 ja 43,
  - võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,
  - võttes arvesse Euroopa hea halduse tava eeskirja, mille Euroopa Parlament võttis vastu 6. septembril 2001. aastal,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ombudsmani vahel 15. märtsil 2006. aastal sõlmitud koostöö raamlepingut, mis jõustus 1. aprillil 2006. aastal,
  - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa Ombudsmani tegevuse kohta,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 55 ja artikli 148 lõiget 2,
  - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A10-0016/2024),
- A. arvestades, et 18. aprillil 2024. aastal esitati Euroopa Ombudsmani 2023. aasta tegevust käsitlev aastaaruanne ametlikult Euroopa Parlamendi presidendile ja 4. septembril 2024. aastal tutvustas ombudsman Emily O'Reilly aruannet Brüsselis

---

¹ ELT L 253, 16.7.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1163/oj>.

petitsioonikomisjonile;

- B. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklid 20, 24 ja 228 annavad Euroopa Ombudsmanile pädevuse võtta vastu kaebusi, mis puudutavad haldusomavoli juhtumeid ELi institutsioonide, organite ja asutuste tegevuses, v.a Euroopa Liidu Kohtu ülesannete täitmises õigusemõistjana;
- C. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 15 on sätestatud, et „[h]ea valitsemistava edendamiseks ja kodanikuühiskonna osalemise tagamiseks teevad liidu institutsioonid, organid ja asutused oma tööd võimalikult avalikult“ ning et „[i]gal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus pääseda ligi liidu institutsioonide, organite ja asutuste [...] dokumentidele“;
- D. arvestades, et harta artiklis 41 on sätestatud, et „igal inimesel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul“;
- E. arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 43 on sätestatud, et „igal liidu kodanikul ja igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on liikmesriigis, on õigus pöörduda Euroopa ombudsmani poole seoses liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses ilmnenud haldusomavoliga, välja arvatud Euroopa Liidu Kohtu tegevus õigusemõistjana“;
- F. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 298 lõikes 1 on sätestatud, et „[l]iidu institutsioonide, organite ja asutuste abistab nende ülesannete täitmisel avatud, tõhus ja sõltumatu Euroopa halduskorraldus“;
- G. arvestades, et Euroopa Ombudsman võib esitada soovitusi ning soovitada parandusmeetmeid ja täiustusi haldusomavoli eri aspektide lahendamiseks;
- H. arvestades, et ombudsman algatas 2023. aastal 398 uurimist, millest 393 põhinesid kaebusel ja 5 olid omaalgatuslikud, ning lõpetas 372 uurimist (369 kaebusel põhinevat ja 3 omaalgatuslikku uurimist);
- I. arvestades, et 2023. aastal puudutas suurem osa uurimistest komisjoni (250 uurimist ehk 62,81 %) ning järgmistel kohtadel olid Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) (47 uurimist ehk 11,81 %), Euroopa Parlament (16 uurimist ehk 4,02 %) ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) (11 uurimist ehk 2,76 %); arvestades, et ülejäänud uurimised jagunesid järgmiselt: Euroopa Liidu Nõukogu (seitse uurimist ehk 1,76 %), Euroopa Pettustevastane Amet (seitse uurimist ehk 1,76 %), Euroopa välisteenistus (kuus uurimist ehk 1,51 %), Euroopa Andmekaitseinspektor (kuus uurimist ehk 1,51 %), Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (viis uurimist ehk 1,26 %), muud ELi ametid (33 uurimist ehk 8,27 %) ja muud ELi institutsioonid või organid (12 uurimist ehk 3,01 %);
- J. arvestades, et 2023. aastal puudutas suurim osa ombudsmani uurimistest komisjoni, kelle haldustegevusele pöörab avalikkus märkimisväärset tähelepanu, arvestades, et tegemist on ELi täitevvõimuga;
- K. arvestades, et ombudsmani 2023. aastal lõpetatud uurimistes ei leitud 99 juhtumi (26,6 %) puhul haldusomavoli, institutsioon leidis lahenduse või osalise lahenduse

206 juhtumile (55,4 %), 46 juhtumi (12,4 %) puhul ei olnud edasised uurimised põhjendatud ja haldusomavoli tuvastati 27 juhtumi (7,3 %) puhul;

- L. arvestades, et ombudsmani poolt 2023. aastal lõpetatud uurimiste kolm peamist mureküsimumust olid läbipaistvus ja vastutus (nt juurdepääs teabele ja dokumentidele) (34,2 %), teeninduskultuur (21,5 %) ja töölevõtmise (15,3 %); arvestades, et muud probleemid hõlmavad personaliküsimuste head haldamist, kaalutusõiguse nõuetekohast kasutamist (sealhulgas rikkumismenetlustes), rikkumismenetluste nõuetekohast haldamist, põhiõiguste austamist, menetlusõiguste austamist, toetusi, hankeid, lepinguid, eetikat, üldsuse osalemist ELi otsustusprotsessis ja usaldusväärset finantsjuhtimist;
- M. arvestades, et 2023. aastal viis ombudsman läbi ka ulatuslikumaid strateegilisi uurimisi ja algatusi ELi institutsioonide süsteemsete probleemide teemal, mis hõlmasid juurdepääsu dokumentidele, põhiõigusi, eetikaküsimusi, vastutust otsuste tegemisel ja ELi ametnike värbamist;
- N. arvestades, et ELi kodanikel on laialdased õigused pääseda juurde ELi haldusasutuste valduses olevatele dokumentidele; arvestades, et ombudsman algatas omaalgatusliku uurimise, paludes komisjonil kiiresti tegeleda süstemaatiliste viivitustega dokumentidele juurdepääsu taotluste käsitlemisel, et tagada üldsuse juurdepääsu käsitlevas ELi õigusaktis (määrus (EÜ) nr 1049/2001²) sätestatud tähtaegadest kinnipidamine; arvestades, et see uurimine näitas, et kui üksikisikud taotlevad juurdepääsu käsitleva otsuse (nn kordustaotluse) läbivaatamist, ei järgi komisjon 85 % juhtumite puhul seaduses sätestatud tähtaegu, andes enamasti vastuse 60 päeva järel; arvestades, et nende viivituste tõttu ei olnud saadud teave sageli taotlejate jaoks enam kasulik, mis takistas neil otsustusprotsessis õigeaegselt kaasa rääkida;
- O. arvestades, et ombudsman avaldas 2023. aastal eriaruande pärast oma strateegilist uurimist selle kohta, kui palju aega kulub Euroopa Komisjonil dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemiseks; arvestades, et ombudsmani büroo esitas selle aruande Euroopa Parlamendile, et saada temalt toetust, et veenda komisjoni oma soovitusi järgima, olles arvamusel, et kodanikel on õigus oodata paremaid tavasid avatud, nüüdisaegselt ja teenistusvalmilt ELi administratsioonilt;
- P. arvestades, et eriaruannet arutati Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis ning selle tulemusel koostati Euroopa Parlamendi resolutsioon aja kohta, mis kulub Euroopa Komisjonil dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemiseks³, mis võeti vastu 14. märtsil 2024 ja milles parlament väljendas suurt muret äärmuslike viivituste pärast komisjoni menetluses, mis puudutab üldsuse juurdepääsu taotletud dokumentidele, ning palus komisjonil need süstemaatilised ja märkimisväärsed viivitused likvideerida; arvestades, et parlament osundas, et ta kaalub selle küsimuse lahendamiseks kõigi olemasolevate parlamentaarsete vahendite kasutamist; arvestades, et resolutsioonis viidati ka läbirääkimistele COVID-19 vaktsiinide ostmise üle ja nõuti komisjonilt sobivat avalikustamist, ennetavamalt läbipaistvust, rohkem inimressursse kordustaotlustega tegelemiseks ning avatumat ja

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

³ ELT C, C/2024/6560, 12.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/6560/oj>.

konstruktiivsemat suhtumist taotluse esitajatesse;

- Q. arvestades, et ombudsman rõhutas vajadust Euroopa Parlamendi uute eetikareeglite rakendamise nõuetekohase järelevalve ja täitmise tagamise järele;
  - R. arvestades, et ombudsman tunnistas märkimisväärseid edusamme eetikareeglite tugevdamisel parlamendis pärast Qatargate'i, kuid väljendas muret nende rakendamise ja jõustamise pärast; arvestades, et ombudsman algatas eraldi uurimise seoses reisikuludega, mida kolmandad isikud on komisjonile alates 2021. aastast maksnud;
  - S. arvestades, et läbipaistvus on demokraatliku ühiskonna oluline osa ja oluline vahend korruptsioonivastases võitluses; arvestades, et ELi kodanikel on õigus kõrgeimale läbipaistvuse tasemele, ning arvestades, et vastutuse tagamiseks on väga oluline, et avalikele dokumentidele oleks võimalikult suur juurdepääs;
  - T. arvestades, et 2023. aastal suurendas ombudsmani büroo veelgi üldsuse teadlikkust ombudsmani rollist kõrgete tööstandardite säilitamisel ELi administratsioonis ning kodanike õiguste ja põhivabaduste kaitsmisel;
1. kiidab heaks Euroopa Ombudsmani tutvustatud 2023. aasta aruande, mis hõlmab ombudsmani 2023. aasta töö olulisemaid fakte ja arvnäitajaid, ja kiidab selle ladusat esitust;
  2. õnnitleb Emily O'Reillyt tema märkimisväärse töö ja väsimatute jõupingutuste eest demokraatia toetamisel, suurendades ELi institutsioonide, organite ja asutuste vastutust ja läbipaistvust, ning selle tagamise eest, et ELi administratsioon reageerib kodanike muredele;
  3. avaldab tunnustust Euroopa Ombudsmani konstruktiivsele koostööle Euroopa Parlamendiga, eelkõige petitsioonikomisjoniga, ning teiste ELi institutsioonidega;
  4. väljendab heameelt selle üle, et ombudsman avaldas ELi dokumentidele juurdepääsu juhendi, mille eesmärk on suurendada kodanike teadlikkust oma õigusest pääseda juurde dokumentidele ja võimaldada neil kontrollida ELi otsustusprotsessi; on veendunud, et on oluline jätkata kodanikele asjakohase teabe andmist ombudsmani tegevuse rolli ja ulatuse kohta ning ombudsmani mõju kohta ELi institutsioonide arengule;
  5. väljendab heameelt soovitude üle, mis esitati pärast ombudsmani omaalgatuslikku uurimist aja kohta, mis komisjonil kulub dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemiseks; kutsub komisjoni üles täiustama selliste taotluste menetlemist, tegelema süsteemsete viivitustega võimalikult kiiresti ja pidama kinni tähtaegadest, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele; jagab ombudsmani seisukohta, et taotletud dokumendid ja teave on sageli ajatundlikud ja võivad viivituste korral kaotada taotluse esitajate jaoks asjakohasuse; on veendunud, et komisjon peab ennetavalt avaldama dokumente ja statistikat selle kohta, kuidas ta menetleb dokumentidele juurdepääsu taotlusi, kuna selline teave on keskse tähtsusega, et suurendada selles küsimuses läbipaistvust ja tugevdada komisjoni vastutust kodanike ees; rõhutab, et paljude ombudsmani uurimiste keskmes on olnud otsustusprotsessi läbipaistvus, eelkõige seoses lobitööga;

6. rõhutab, et üldsuse juurdepääs dokumentidele on ELi kodanike põhiõigus ja Euroopa demokraatia nurgakivi; tuleb meelde, et pärast määruse (EÜ) nr 1049/2001 vastuvõtmist toimunud tehnoloogilised ja ühiskondlikud arengud nõuavad selle vastavusse viimist uue digitaalse kontekstiga; sellega seoses tunnistab vajadust vaadata see määrus läbi ja nõuab tungivalt, et nõukogu alustaks viivitamata konstruktiivseid läbirääkimisi Euroopa Parlamendi ja komisjoniga selle läbivaatamise üle, et neist kolmest peamisest ELi institutsioonist saaks läbipaistvuse ja avaliku vastutuse eeskujud kogu ELis; on kindlalt veendunud, et mis tahes läbirääkimised määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamise üle peaksid põhinema Euroopa Parlamendi poolt juba vastu võetud seisukohal ning et selle kohaldamisala tuleks laiendada kõigile ELi institutsioonidele, organitele ja asutustele, suurendades seeläbi otsustusprotsessi aruandekohustust; tuleb sellega seoses meelde parlamendi seisukohta, et dokument peaks olema mis tahes teabekandjal esitatud andmesisu (paberile kirjutatuna, elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestisena), mis käsitleb liidu institutsiooni, organi või asutuse vastutusalasse kuuluvaid küsimusi⁴; rõhutab, et on oluline, et institutsioonid oleksid oma suhetes kodanikega läbipaistvad, nagu tunnistab ka ombudsman oma kolmepoolsete läbirääkimiste läbipaistvust käsitlevas uurimises⁵, milles ombudsman mõistis konkreetseid probleeme ja tundlikke küsimusi ELi institutsioonidevaheliste läbirääkimiste süsteemis, kuid kutsus institutsioone üles tegema jõupingutusi selliste probleemide lahendamiseks, et kodanikud saaksid oma demokraatlikke õigusi tulemuslikult kasutada;
7. kiidab heaks ombudsmani poolt Euroopa Parlamendile esitatud eriaruande⁶ järeldused aja kohta, mis Euroopa Komisjonil kulub dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste käsitlemiseks, ning on mures ombudsmani hinnangu pärast, et need süsteemsed ja märkimisväärsed viivitused dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemisel komisjoni poolt kujutavad endast haldusomavoli; rõhutab, kui oluline on, et komisjon eraldaks rohkem vahendeid kordustaotluste käsitlemiseks määruse (EÜ) nr 1049/2001 alusel, ning rõhutab vajadust ennetavama läbipaistvuse ja taotlejate suhtes konstruktiivsema lähenemisviisi järele; kutsub komisjoni üles seda olukorda parandama esmajärjekorras, reformides dokumentidele üldsuse juurdepääsu haldamist; tuleb komisjonile meelde Euroopa Parlamendi õigust esitada tema vastu hagi Euroopa Liidu Kohtule aluslepingute rikkumise tõttu ning ootab, et uus volinike kolleegium võtaks selge ja ühemõttelise kohustuse seda olukorda parandada;
8. võtab teadmiseks ombudsmani uurimise selle kohta, mil määral Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjon kohaldavad ELi õigust ning Euroopa Liidu Kohtu otsuseid seoses üldsuse taotlustega juurdepääsuks seadusandlikele dokumentidele; ombudsman rõhutas selles uurimises vajadust tagada üldsuse õigeaegne juurdepääs seadusandlusega seotud dokumentidele ja hõlbustada ELi kodanike osalemist ELi õigusloomeprotsessis; tunnistab, kui oluline on, et kõik institutsioonid käsitleksid dokumentidele juurdepääsu taotlusi õigeaegselt, et suurendada usaldust ELi

---

⁴ Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2011. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (uuesti sõnastatud), artikkel 3: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-7-2011-0580_ET.pdf.

⁵ <https://www.ombudsman.europa.eu/et/decision/et/69206>

⁶ Euroopa Ombudsmani eriaruanne – Euroopa Ombudsmani strateegiline uurimine selle kohta, kui palju aega kulub Euroopa Komisjonil dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemiseks (OI/2/2022/OAM).

õigusloomeprotsessi vastu, mis põhineb läbipaistvuse ja üldsuse teabele juurdepääsu peamistel põhimõtetel, nagu on kinnitatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas; tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt võivad ELi institutsioonid seadusandlusega seotud dokumentide avalikustamisest keelduda üksnes erandlikel asjaoludel ning nende põhjendused peavad põhinema konkreetsetel ja käegakatsutavatel faktidel;

9. võtab teadmiseks ombudsmani kavatsuse viia läbi laiem uurimine selle kohta, kuidas komisjon tõlgendab keskkonnateabe ja keskkonda sattuvate heidetega seotud teabe ulatust; on eriti mures selle pärast, et ombudsman tuvastas haldusomavoli seoses komisjoni keeldumisega anda juurdepääs dokumentidele, mis käsitlevad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames teatatud keraamikatööstuse kasvuhoonegaaside heitkoguseid; peab kahetsusväärseks, et komisjoni lükkas ombudsmani pakutud lahenduse tagasi ega taganud nõutavat läbipaistvust ning jättis täiel määral jõustamata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1367/2006 (keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes)⁷ ja Århusi konventsiooni kohaldamise; kutsub komisjoni üles tagama kooskõlas ELi õiguse ja sellega seotud Euroopa Liidu Kohtu praktikaga üldsuse juurdepääsu keskkonnateabele ning edendama üldsuse osalemist keskkonnaga seotud otsuste tegemises; tunneb muret selle pärast, et komisjoni keeldumine anda juurdepääs kõikidele taotletud dokumentidele, mis käsitlevad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames teatatud kasvuhoonegaaside heitkoguseid, laieneb rohkematele tööstusrajatistele kui vaid keraamikatööstus, ning kutsub ombudsmani üles jätkuvalt suurendama teadlikkust uurimiste tulemustest, et suurendada läbipaistvust; tuletab meelde, et märkimisväärne arv Euroopa Parlamendile esitatud petitsioone puudutab keskkonnateabe puudumist või piiratud juurdepääsu sellele;
10. kutsub nõukogu üles võimaldama üldsuse täielikku juurdepääsu õiguslikule arvamusele Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiivi (EL) 2022/2041⁸ kohta, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus, nagu soovitas ombudsman, kes tuvastas selles küsimuses haldusomavoli;
11. toetab ombudsmani tema tehtud jõupingutustes aidata veelgi rohkem kaasa selle täpsustamisele, mida kujutab endast ELi dokument, ning rõhutab, et ELi institutsioonid peaksid järgima ombudsmani soovitusi, et kohandada oma haldustavasid vastavalt muutuvatele kommunikatsioonivahenditele; rõhutab, et kodanike õigus üldsuse juurdepääsule institutsioonide dokumentidele kehtib nii kirjalike füüsiliste ja elektrooniliste dokumentide kui ka audio- ja audiovisuaalsalvestiste puhul, mis on seotud ELi institutsioonide poliitika, tegevuse ja otsustega, ning tuletab meelde, et tööga seotud tekstsõnumeid ja kiirsõnumeid käsitatakse määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaselt dokumentidena; peab kahetsusväärseks juhtumeid, kus komisjon ei andnud üldsusele juurdepääsu dokumentidele, mis olid e-kirjade või tekstsõnumite kujul, näiteks seoses ELi mulla-, metsa- ja kliimamuutustega kohanemise strateegiatega kavanditega või komisjoni presidendi ja ravimiettevõtte tegevjuhi vahelise teabevahetusega, mis oli seotud COVID-19 vaktsiinide ostmisega;

---

⁷ ELT L 264, 25.9.2006, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj>.

⁸ ELT L 275, 25.10.2022, lk 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj>.

12. tunnustab ombudsmani pühendumust põhiõiguste kaitsmisele rändega seotud meetmetes; märgib, et ombudsman palus komisjonilt täiendavaid selgitusi selle kohta, kuidas ta kavatseb tagada inimõiguste austamise ELi–Tuneesia vastastikuse mõistmise memorandumis raames, püüdes tagada, et EL täidab oma inimõigustealaseid kohustusi; rõhutab, et kõigil ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel on kohustus austada inimõigusi ja põhivabadusi, nagu on sätestatud aluslepingutes ja põhiõiguste hartas;
13. võtab teadmiseks komisjoni otsuse teha koostööd riiklike ja kohalike ametiasutustega, et koostada ELi rahastatavate rändealdusrajatiste põhiõigustele avalduva mõju hinnang pärast ombudsmani asjakohast omaalgatuslikku uurimist;
14. väljendab heameelt ombudsmani uurimise üle, mis järgnes Euroopa Parlamendis toimunud Qatargate'i skandaalile; toetab kindlalt ombudsmani järeldusi, et ELi institutsioonid peavad järgima ja tugevdama ELi eetika- ja korrupsioonivastaseid õigusnorme ning et reformide rakendamist parlamendi poolt selles valdkonnas tuleb nõuetekohaselt jälgida ja jõustada kõigil tasanditel; rõhutab, et parlament ja komisjon peavad alati pöörama suurt tähelepanu otsesele ja kaudsele lobitööle, et teha kindlaks lüngad ja nõrkused, mis võivad ohustada läbipaistvust ja vastutust ning suurendada võimalike huvide konfliktide ohtu; väljendab heameelt märkimisväärsete edusammude üle, mida on tehtud seoses Euroopa Parlamendi liikmete kehtiva käitumisjuhendiga usaldusvärsuse ja läbipaistvuse osas, ning julgustab ombudsmani jätkama vajaduse korral selle rakendusprotsessi jälgimist; rõhutab, et eetikareegleid tuleb rangelt järgida, et suurendada kodanike usaldust Euroopa institutsioonide vastu;
15. rõhutab, kui oluline on ELi institutsioonide töös läbipaistvus, hea haldus ning institutsioonide kontroll ja tasakaal;
16. võtab teadmiseks ombudsmani uurimise huvide konflikti ohtude kohta komisjonis, eelkõige Euroopa Kaitsefondi valdkonnas, sealhulgas asjaolu, et komisjon ei pea avalikustama nende ekspertide nimesid, kellega ta Euroopa Kaitsefondiga seotud projektide küsimuses konsulteerib; juhib sellega seoses tähelepanu ombudsmani soovitusel, et komisjon peaks ennetavalt avaldama õiguskontrollikomitee liikmete huvide deklaratsioonid ja vajaduse korral muutma komitee tegevust reguleerivaid asjakohaseid reegleid;
17. võtab teadmiseks ombudsmani üleskutse Euroopa Investeeringuspangale (EIP) parandada EIP huvide konflikte käsitlevaid reegleid ning tugevdada eetika- ja vastavuskomitee järelevalverolli pärast seda, kui EIP asepresidendist sai riikliku tugipanga tegevjuht; julgustab sellega seoses ombudsmani keskenduma jätkuvalt kõigi ELi institutsioonide, asutuste ja organite kõrgemate ametnike ooteaegade ja pöördumise efekti küsimusele, et tagada läbipaistvuse ja avaliku vastutuse vallas kõrgeimad eetikastandardid;
18. väljendab heameelt selle üle, et komisjon muutis oma sisesuuniseid riigihangete kohta, millele ombudsmani uurimine andis positiivse hinnangu ja mis tugevdab võimalike ametialaste huvide konfliktide käsitlemist hankemenetlustes;
19. julgustab komisjoni suurendama jõupingutusi taaste- ja vastupidavusrahastu läbipaistvuse suurendamiseks ning kutsub komisjoni üles parandama taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud dokumentidele üldsuse juurdepääsu taotluste menetlemist ning jätkata liikmesriikide maksetaotluste esialgsete hinnangute avaldamist;

20. väljendab heameelt ombudsmani otsuse üle algatada omaalgatuslik uurimine komisjoni viivituste kohta seoses ohtlike kemikaalide riskijuhtimisega, mille eesmärk on uurida viivitusi piirangute kehtestamisel konkreetsete kemikaalidega seotud riskide vähendamiseks ja kemikaalide kandmisel selliste ainete loetellu, mille kasutamiseks on vaja eelnevat luba;
21. on mures selle pärast, et ombudsman tuvastas mitu läbipaistvusega seotud probleemi komisjoni suhtluses tubakatööstusega; märgib siiski, et komisjon kohustus täiendavalt hindama oma osakondade kokkupuudet tubakatööstuse lobitööga; tuletab komisjonile meelde, et EL ja kõik selle liikmesriigid on alla kirjutanud Maailma Terviseorganisatsiooni tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsioonile ning seetõttu on nad kohustatud tubaka tarbimise levikut käsitleva rahvatervise poliitika kehtestamisel ja rakendamisel võtma meetmeid, et kaitsta seda poliitikat tubakatööstuse äriliste ja muude erahuvide eest;
22. tuletab meelde ELi institutsioonide tungivat kohustust tagada selliste sõltumatute ja kvalifitseeritud ametnike teenused, kes võetakse tööle avatud viisil ning rahvuste ja keelte vahelise nõuetekohase geograafilise tasakaaluga; juhib tähelepanu sellele, et ombudsman uuris, kuidas Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) viis ELi avalikku teenistusse uute töötajate töölevõtmise menetluse raames läbi nn eelvalikuteste, ning tegi kindlaks probleemid, mis on seotud selliste testide korraldamisega, mis toimuvad üksnes kaugmeetodil; kutsus EPSOt üles parandama oma värbamismenetlusi, tagades, et tehnilised nõuded ei sea teatavaid kandidaate ebasoodsasse olukorda, ning andma kandidaatidele selget teavet; on arvamusel, et kandidaatidele tuleks soovi korral anda võimalus neil testidel osaleda, viibides füüsiliselt testimiskeskuses, nagu oli tavaks enne COVID-19 pandeemiat;
23. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2023. aastal jätkas Euroopa Ombudsmani büroo oma rolli laiemat tutvustamist ja oma töö tutvustamist võimalikult laiale publikule ning osales Euroopa noorteüritusel (EYE2023); rõhutab, kui oluline on ombudsmani poolt komisjoni ja Euroopa Parlamendi osalusel korraldatud arutelu ELi administratsiooni usaldusväärsusraamistiku järgimise üle;
24. kiidab heaks ombudsmani uurimised, mis on algatatud puuetega inimeste kaebuste alusel, ja ergutab tema tööd aktiivse osalejana ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ELi raamistikus; rõhutab, kui oluline on ombudsmani võetud kohustus jälgida ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist ELi haldusastutuste poolt, ning nõuab, et kõik ELi institutsioonid pööraksid puuetega inimeste õigustega seotud uurimistes ombudsmani soovitudele võimalikult suurt tähelepanu; tunnustab asjaolu, et ombudsman juhtis 2023. aastal ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ELi raamistikku ja et ta on selle raamistiku liige;
25. rõhutab, et Euroopa ligipääsetavuse akt⁹ võeti vastu 17. aprillil 2019 ja selles sätestatud tähtaeg selle ülevõtmiseks liikmesriikide poolt oli 28. juuni 2022; rõhutab, et Euroopa ligipääsetavuse akti peamine eesmärk oli lihtsustada vähemalt 87 miljoni puuetega inimese elu, hõlbustades nende juurdepääsu muu hulgas ühistranspordile, pangandusteenustele, arvutitele, teleritele, e-raamatutele ja e-poodidele; peab äärmiselt

---

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

kahetsusväärseks, et kõik liikmesriigid ei suuda ikka veel tagada selle täielikku ja järjepidevat ülevõtmist ning tekivad pidevad viivitused, mida kinnitab komisjoni poolt nende kõigi suhtes algatatud rikkumismenetlus; kutsub ombudsmani üles tõstatama ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ELi raamistikus toimuva üldise tegevuse osana selle väga raske ELi õiguse rikkumise, mis tõsiselt õõnestab puuetega inimeste õigusi, et aidata seda lahendada esmajärjekorras;

26. väljendab heameelt ombudsmani uurimise üle selle kohta, kuidas komisjon kohaldab ELi personalieeskirjades sätestatud reeglit, mis käsitleb lapsetoetuse kahekordistamist, et aidata puuetega lapsi; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni algatuse üle, mille eesmärk on, et kogu ELi administratsioon vaataks läbi kohaldatavad reeglid, et tagada kõigi seda liiki toetuse taotluste individuaalne sisuline hindamine;
27. rõhutab, kui tähtis on Euroopa ombudsmanide võrgustik ja selle kaudu igal aastal korraldatavad kohtumised riiklike ja piirkondlike ombudsmanidega, et suurendada veelgi rohkem teadlikkust sellest, mida Euroopa Ombudsman saab Euroopa kodanike heaks teha; julgustab ombudsmani jätkama Euroopa ombudsmanide võrgustiku kaudu osalemist kogemuste ja parimate tavade vahetamises riiklike ombudsmanidega; võtab teadmiseks asjaolu, et Euroopa ombudsmanide võrgustiku 2023. aasta konverentsil keskenduti inimõiguste kaitsele ning tehisintellekti avalikus halduses kasutamise eeliste ja võimalike puuduste käsitlemisele; julgustab kodanikuühiskonna organisatsioone kasutama paremini Euroopa Ombudsmani teenuseid, et kontrollida ELi institutsioone, tagada läbipaistvus ja käsitleda liidu õiguse rikkumise juhtumeid; väljendab heameelt selle üle, et Bosnia ja Hertsegoviina inimõiguste ombudsmani institutsioon ühines Euroopa ombudsmanide võrgustikuga; kutsub ombudsmani üles tugevdama koostööd ELi kandidaatriikide ombudsmanide riiklike büroodega, et suurendada nende riikide ametiasutuste suutlikkust viia oma tegevus kooskõlla ELi hea halduse, usaldusväärse ja vastutuse standarditega;
28. nõuab tiheda koostöö jätkamist ombudsmani ja Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni vahel, kelle ühine ülesanne on tuua ELi institutsioonid kodanikele lähemale; avaldab suurt tunnustust selle eest, et ombudsman pöörab tähelepanu ja võtab järelmeetmeid seoses kõigi kaebustega, sealhulgas edastab kaebused, mis ei kuulu tema pädevusvaldkonda ja puudutavad ELi õigusaktide kohaldamist, kas mõnele teisele asjakohasele asutusele või Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjonile; julgustab ombudsmani bürood jätkama sellealaseid jõupingutusi, arvestades, et koostöö petitsioonikomisjoniga, õigeaegne teave ja juurdepääs dokumentidele kõigis 24 ELi ametlikus keeles võib suurendada kodanike ja kodanikuühiskonna tulemuslikku osalemist otsustusprotsessis;
29. väljendab heameelt selle üle, et ELi institutsioonide 2023. aasta heakskiidumäär, nimelt positiivsete vastuste osakaal ombudsmani haldustavade parandamiseks või parandamiseks tehtud ettepanekute koguarvust, oli 81 %, mis tähendab eelmise aastaga võrreldes edasiminekut; on kindlalt veendunud, et liidu institutsioonid, asutused ja organid peavad täielikult ja järjepidevalt järgima kõiki ombudsmani lahendusi, soovitusi ja ettepanekuid;
30. kiidab ombudsmani jätkuvate konstruktiivsete töösuhete eest komisjoni kui selle ELi institutsiooniga, mida ombudsmani enamik uurimisi mõjutab; märgib, et see suhe aitab komisjonil muuta oma haldusmenetlused tõhusamaks ja läbipaistvamaks;

31. tunnustab ja peab kiiduväärseks ombudsmani ja tema büroo jõupingutusi, mida tehakse tema sisemenetluste pidevaks parandamiseks, et tagada kaebuse esitajatele optimaalne kogemus ja kaebuste võimalikult tõhus käsitlemine; julgustab ombudsmani tegema jõupingutusi, et veelgi parandada oma tegevuse nähtavust, ja väljendab heameelt ombudsmani veebipõhise kaebuste esitamise süsteemi parandamise üle, mis on muutnud selle kasutajasõbralikumaks; väljendab heameelt ombudsmani mitmekeelse veebisaidi üle, mis kajastab ombudsmani võetud kohustust pakkuda abi ELi 24 ametlikus keeles; rõhutab, kui oluline on tagada puuetega inimestele täielik juurdepääs kõigile ressurssidele, mida EL oma kodanikele pakub, eelkõige süstemaatiliste kirjaliku ja suulise tõlke teenuste kaudu, mida pakutakse kõigile ametlikele keeltele, sealhulgas viipekeelele;
32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja petitsioonikomisjoni raport nõukogule, komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning liikmesriikide ombudsmanidele või samalaadsetele pädevatele organitele.